

πρόγονους και σήμερα ακόμα σαν όνειροπλέκουμε σαν έρωτεύονται και θέλουμε την απομόνωση της λατρείας ν' απολάψουμε, σά δουλεύουμε για να δημιουργήσουμε κάτι πραχτικό κι ωφέλιμο στη ζωή τους. Είναι ή κλωστή που δένει τις εποχές, είναι ή κληρονομιά των παλιών που βράζει μέσα στο δικό μας αίμα, είναι οι άρετές και τα ψεγάδια που ένώνουν τους προηγούμενους με τους σημερινούς. Μας το δείχνει αυτό, μας το τονίζει κάτω από τις γραμμές του έ συγγραφέας, κ' είναι σά να καταστρώνει πρόδλημα για μελέτη και για ψάξιμο.

Το έργο τούτο του κ. Ταγκέπουλου, έσο κι αν φανερώνη τους χαρακτήρες σαν αλύγιστους και μονόκοματους μέσα στη ζωή, όπως τ' θέλει και τ' συνιθίζει πάντα ο συγγραφέας, έχει όμως τον άέρα και τη δροσιά μιας αύγης που χαράζει στη νέα μας τέχνη. Να πλησιάσουμε, να κοιτάξουμε, να έρευνήσουμε την κοινωνία που ζούμε μέσα της και γυρίζουμε. Ποιά ψεύτικα και μαύρα ιδανικά τη χαραχτηρίζουν και τη σπρώχνουν στη ζωή, με ποιόν τρόπο υποδέχεται την ανάπτυξη ξένη επίδραση, αν και πως δουλεύει κάθε τάξη για ν' αληθέψη τον προορισμό της και τις πίστες της. Όχι βέβαια, πως πρέπει να σταθί άποκλειστικός σκοπός της σύγχρονης λογοτεχνίας ή τέτοια μελέτη, μη είναι απαραίτητο να έτοιμασθί κι ο κατάλληλος δρόμος, γιατί άλλου τ' κοινωνικά ζητήματα είναι ζωής και θανάτου και ή φιλολογία που ζυγραφίζει το σήμερα, δεν μπορεί παρά να ταγκαλιάσθι αυτά με όλα την αξία που τους πρέπει.

Οι «Απόγονοι» δουλεύουν απ' αυτή τη μεριά και στέκονται σαν πρόδρομοι, συμπληρώνοντας έτσι το γενικό έργο του συγγραφέα τους. Η άντιγραφή στα πρόσωπα και στα πράγματα, στις ψυχές και στα γεγονότα, είναι τέτοια, που θαρρεί κανείς πως όλα εσα ίσως έ συγγραφέας τ' έζησε και τ' αίστάνθηκε ο ίδιος. Κάτω από το κοντίλι του ζούνε και σαλεύουν πρόσωπα της καθημερινής μας γνωριμίας και ίσως ή προσωπική ζωή του συγγραφέα να μ'ην είναι ξένη στην έμπνευση και στην άφορμή των «Απόγονων». Αλλά πλέκεται γύρω από τη σημαία μιας ιδέας, δράμα, που της άντοθυσίας ή γαλήνη δεν είναι το μικρότερο από τα γνωρίσματά του.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

Κατάλαθος στην έπιξεφαλίδα του περισμένου φύλλου μπήκε ΙΒ' χρονιά, ένω ή Δωδέκατη χρονιά του «Νουμά» άρχινάει με το σημερινό φύλλο. Και το θυμίζουμε στους συντρομητάδες μας.

ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΤΑΡΤΑΡΙΝΙΣΜΟΣ

Στο «Έργο του» της Προούσας (άριθ. 198, 14) 27 του Νοέβρη 1913) δημοσιεύτηκε το ακόλουθο άρθρο με τίτλο «Το αύριο . .», που κάποιος φίλος μας τ' έστειλε μεταφρασμένο, και που το δημοσιεύουμε και μεις, γιατί όσο κι αν δείχνει τον Τουρκικό φανατισμό, άδερφομένονε με αγάλινωτο ταρταρινισμό, στολίζεται που και που και με το χαρακτηριστικό λυρισμό, τον Ανατολίτικο, που όμορφαίνει ακόμα και την πιο θηριώδικη λύσσα. Το άρθρο μεταφράστηκε πιστά. Που και που αναγκαστήκαμε να σβήσουμε ή να μισοσκεπάσουμε μερικές αδιάντροπες φράσεις και βρισιές.

Η πολιτική μπορεί να συνθηκολογήσει, με το έθνος και ή άρετή ποτές. Είμαι ένας Τούρκος που διψώ έκδίκηση. Τί με μέλει έμένα από συνθήκες και συμβιβασμούς;

Αύριο! Την ώρα που ή αύγή θα χαράζει από τον όρίζοντα της Ρούμελης, άχνίζοντας από το άγνό κόκκινο αίμα που τρέχει από τα στήθια του έθνους μου, με τα άχτένιστα μαλλιά μου, τα βουρκαωμένα μάτια μου, σφίγγοντας τους γρόθους μου σαν κάτι που θυμίζει την έκδίκηση στοιχειωμένη στην άκρη ενός βράχου ξεροϋ, θα με ιδείς μπροστά σου.

Πιάνοντας με το άριστερό μου χέρι το χρυσοκεντημένο γιουκά σου και σειώνοντας το τρισεμβυσμένο και παρόλυτο στέμμα σου, θα κατεβιάσω με το δεξί μου το χέρι στα μοϋτρου σου μιά, με τη δύναμη του Θεού, όπου θα σ' άνοίξει τα μάτια σου.

Τότε, ω! μαρδιανέ κυρίαρχε ενός ξερόταπου! Τότε με τα δέκα νύχια τω χεριού μου θα σκάψω τα μάτια σου, και τ' άλλο ταίρι των κολλητών κρεάτων θα το ταγίσω στα κοράκια που ως τα χιές ταμπουσάινε ξεσκίζοντας τα κουφάρια των άδερφάδων και των ήρώων του Έθνους μου.

Έ, δωδέκατε Κωσταντίνη! Ά δεν άνοίξω στο στήθος σου δεκατρείς τρύπες με τη λόγχη μου, να μ'ην είμαι Τούρκος!

Αύριο την ώρα που θα καίεται ο όρίζοντας στη Ρούμελη με τα πύρινα αχ! που θα βγαίνουν απ' τα χείλια του έθνους μου, με τα φλογισμένα μάτια μου, τρίζοντας τα δόντια μου, και με το τουφέκι μου τραβηγμένη τη σφαίρα σά φοβερό στοιχείο έκδίκησης, θα με ιδείς άντίκρυ στο έθνος σου άπάνω στην άκρη ενός ξεροϋ βράχου.

Στο μαβί χρώμα της σημαίας σου, θα περεχίσω το αίμα των κοπελιών σου και στο άσπρο, του πένθους τη μαυρίλα.

Θα γκρεμίσω όχι μόνο τα παλάτια που κάθεται, μα και κείνα που φαντάζεσαι.

Άπό κάθε όμορφης Άθηναίας μαλλιά θα κόψω

σκοινί γὰ τὰ τσαρούχια μου κ' ἔτσι θὰ καταστρέψω τὴ χόρρα σου ἀπὸ τὴν μιὰν ἄκρη ὥς τὴν ἄλλη.

Ἡ Θεσσαλονίκη εἶναι δική μου. Ἐκεῖ βρίσκονται οἱ τάφοι τῆς μάννας μου, τοῦ ἀδερφοῦ μου καὶ τὸ σῶμα ἄλλων δυστυχῶν συμπατριωτῶν μου. Μὰ μετὰ τὸ αἶμα τῶν κεφαλῶν ποὺ θὰ συντρίβουνε τὰ τέσσαρα πέταλα τοῦ ἀλόγου μου, ὅταν θὰ δώσω δρόμο καταμεσὶς στὴν Ὀλυμπιάδα τῆς Ἀθήνας, θὰ τὰ βιάψω μετὰ κόκκινο χρυσάφι.

Αὔριο ἀφοῦ καθαρίσω τὰ ἄδεια ποὺ βρίσκονται μέσα στὴν ἀνθρωπότητα καὶ συντρίψω τὰ μικρόβια ποὺ φωλιάζουνε μέσα στὴν καρδιά τῆς πατρίδας μου καὶ σκουλίσω ὥς καὶ τὰ πὶδ ἄβλαβα σκουλήκια σου, θὰ βγάλω στὸ φῶς μιὰν ἀλήθεια ποὺ θὰ τὴ δείξω μετὰ τὴ μύτη τῆς λόγχης μου σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη.

Ἀνδρεία!... Μάλιστα αὐτὴ (ἡ ἀνδρεία τῶν Τούρκων) θὰ εἶναι. Ἀνθρωπότης καὶ πολιτισμὸς δὲ θὰ πεῖ νὰ σκοτώνεις τοὺς ἀδύνατους, μὰ νὰ κατασυντρίβεις τοὺς τυράννους καὶ τὶς ἄτιμες τὶς γυναῖκες.

Βασιλιά! Ξέρεις πότε ἡ ἀνθρωπότητα θὰ εἶναι ἀληθινὴ ἀνθρωπότητα; Σὰν πετσοκόψω μετὰ τὸ μαχαίρι μου τὰ τζιέρια σου.

Κώστα! Ξέρεις πότε ὁ πολιτισμὸς θὰ γίνῃ στ' ἀλήθεια πολιτισμὸς; Σὰν κάρῃ τὰ παλάτια ποὺ ἔχτισες μετὰ τὰ δάκρυα καὶ τοὺς σκελετοὺς.

Γρέμε, νόθε στρατὲ τῆς Ἀθήνας. Ξέρεις πότε ἡ παλληκαριά γίνεται μετὰ τὰ σωστά;

Σὰ σκάψω τὴ ρίζα σας μετὰ τὴ φτέρνα τοῦ ποδημαίτου μου. Ἔ, λοιπόν, αὔριο.

Τώρα ἐσὺ κάψε, βούλιαξε, φυλιάσσε, ξόρισσε, κόψε.

Μὰ νὰ ξέρεις πὺς αὔριο ἀπάνω στὰ ἐρείπια τῶν χωριῶν ποὺ θὰ κάψεις, ἐσένα, ἀνάμεσα στὶς λέπρες τῶν τζακιῶν ποὺ θὰ σβύσεις, τὰ παιδιὰ σου, ἀντίκρου στοὺς δυστυχισμένους ποὺ θὰ φυλιάσεις, τὰ δέρφη σου, καὶ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τοῦ ἔθνους μου ποὺ ξόρισες κ' ἔκοψες, θὰ κομματιάσω τὸ ἔθνος σου.

Τὴν ὥρα ποὺ θ' ἀνάβω τὸ τσιγάρο μου ἀπὸ τὶς φλόγες ποὺ θὰ ὑψώνονται ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ἐρείπια τῆς χώρας σου, ὅπου στέγη δὲ θὰ μένει ὁλόκληρη, γλεντίζοντας μετὰ τὸν καπνὸ ποὺ θὰ φουσκῇ ἀπ' τὸ στόμα μου, θὰ αἰστανθῶ τὴν πὶδ εὐτυχισμένη καὶ ἀθάνατη στιγμὴ τῆς ζωῆς μου ποὺ ξυμώθηκε μετὰ τὴν ἐκδίκηση τοῦ ἔθνους μου.

Πρὶν ἀκόμα κρεμάσω τὶς σφαῖρες τοῦ μόνουξέρου μου σὰν ὁμορφα σκουλαρίκια στ' αὐτιά τῆς καθε Ρωμιοπούλας σου, ἔ, Βασιλιά! αὐτὰ τὰ λόγια μου νὰ σοῦ γίνουνε σκουλαρίκια!

Καὶ σεῖς, ὦ ἅγιοι μάρτυρες, στὰ χώματα ποὺ θαφτήκατε χωρὶς νὰ σκαρτοῦνε, ἡσυχάστε.

Ἀχ! πρὸ πάντων ἐσεῖς τιμὲς παρθένων ποὺ ντροπιαστήκατε, μὴ σκύβετε τὰ κεφάλια σας.

Ἀχ! ὀρφανεμένοι τουρμπέδες, ἐρημιωμένα προσευκητήρια, ἃς μὴ στενάζουν πιά οἱ θόλοι σας κάτω ἀπὸ τὰ σαρδώνεια γέλοια τῶν κοικουβαγιῶν ποὺ κάθονται στὴ στέγη σας.

Ὁ Τούρκος ποὺ εἶχε πέσει σηκώθηκε πιά μετὰ τὸ ὄπλο στὸ χέρι καὶ μετὰ τὴν πίστη στὴν καρδιά, ἀνυπόμονος περιμένει τὸ αὔριο. Κι αὔριο τὴν ὥρα ποὺ ἡ φωνὴ τοῦ μουεζίνη θὰ μεταδίνει σ' ὅλα τὰ στήθια ἀψηλούς θρησκευτικοὺς παλμούς, ἓνα κανόνι τοῦρκικο θὰ βροντῇ σὰν ἀντίλαλος τῆς θεϊκῆς μελωδίας. Αὔριο.....

ΕΡΤΟΓΟΥΛΑ:

ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ

Στὸ Δ Π. Τουργόπουλο

Εἶναι σκληρὸς ὁ βράχος σὰ γρανίτης
Μὰ εἶναι καὶ τὸ σμιλάρι πὺς γερό
Κι ἀκόμα πὺς τρανὸς εἶναι ὁ Τεχνίτης
Ποὺ δὸς τοῦ πελεκάει τόσον καιρό.

Φαρμάκι τὸ δρωτάρι ποὺ σταλάζει
Μέρα νύχτα ἀπ' τὸ τίμιο τὸ κορμί,
Μὰ ἡ γλύκα ποὺ μες στὴν καρδιά φωλιάζει
Γίνεται πὺς γλυκεῖα κάθε στιγμὴ.

Ἀντάρα σκοτεινὴ, βαρεῖα σκαπάζει
Βράχο κ' ἐκείνον ποὺ τὸν πελεκᾷ,
Καὶ στὴ φωνὴ ποὺ τὸ σμιλάρι βγάξει
Οὐρλιάζουν γύρω ἀγρόμια μανιακά.

Μὰ κείνος ποὺ στὴν Τέχνη του πιστεύει
Μονάχα γιὰ τὴν Τέχνη του ἔχει αὐτιά,
Τὸ φῶς μονάχα γιὰ νὰ τὴ δουλεύει,
Καὶ γύρω του δὲ χάνει οὔτε ματιά....

Τοῦ Ἀπρίλη τ' ἀγεράκι σὰ φουστὴ
Ἡ ἀντάρα ἡ σκοτεινὴ θὰ σηκωθεί
Καὶ τοῦ ἡλίου τὸ χρυσάφι θὰ φωτίσει—
Κι ὅλο τὸ σκυλόλοιθ' θὰ βουβαθεῖ.

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΡΟΔΟΠΗ

Ν. Ποριώτη: Ροδόπη, τραγωδία. Σχ. 8ο, σελ. 101, δρ. 3. Βιβλιοπώλης: Βασιλεῖον καὶ Κουκλάρας (ὁδὸς Σταδίου, 42), Ἀθήνα.